

KRONIKA WYDARZEŃ KULTURALNYCH KRAKOWA W TRZYDZIESTOLECIU PRL (LITERATURA, MUZYKA, PLASTYKA, TEATR)

CZEŚĆ I (1945—1949)

W S T E P

Z dniem 18 stycznia 1945 Kraków wszedł w nowy okres dynamicznego rozwoju w Polsce Ludowej. W pierwszych latach po wyzwoleniu spod okupacji hitlerowskiej odgrywał czołową rolę zwłaszcza w dziedzinie kultury. W niezniszczonym przez wojnę mieście zgromadziło się i działało wielu znakomitych pisarzy, malarzy, rzeźbiarzy, kompozytorów i aktorów, których nazwiska na trwałe weszły do historii kultury polskiej. Obok starszych zaczęli pojawiać się debiutanci, którzy niejednokrotnie są dziś luminarzami. Grunt do kulturalnego rozkwitu Krakowa przygotowała prowadzona uprzednio intensywnie podczas okupacji konspiracyjna działalność w dziedzinie kultury. Przykładowo już w styczniu 1945 udało się w Krakowie zorganizować orkiestrę symfoniczną liczącą 117 osób, chór liczący ponad 200 osób czy grono plastyków w liczbie ponad 300. Prężne też było środowisko teatralne oraz literackie. Szybko zaczęły powstawać instytucje i organizacje kulturalne, wznowiały też prace te, które istniały przed wojną. Coraz wyraźniej zaczynały się ścierać nowe kierunki z dawnymi, zdawać by się mogło, powszechnie uznanymi i niepodważalnymi. W toku walki powoli krystalizowała się ideologia i uprofilowanie polskiej kultury dostosowane do nowej rzeczywistości. Poeci, pisarze, plastycy, mieszkający wówczas w Krakowie, w poważnej mierze ukierunkowali rozwój polskiej powojennej kultury. Bez przesady można powiedzieć, że w pierwszych powojennych latach Kraków był stolicą kulturalną Polski.

W bogatej i różnorodnej twórczości kulturalnej ośrodka krakowskiego lat 1945—1949 na szczególną uwagę zasługują: literatura, muzyka, plastyka i teatr. One więc stały się tematem niniejszej „Kroniki”. Autor nie czuł się bowiem na siłach, aby w ograniczonym objętościowo artykule przedstawić wszystkie kierunki działalności kulturalnej, nie mówiąc już o działalności naukowej, jakże silnie z poprzednią powiązanej. Ale i ograniczając się do wspomnianych wyżej czterech dziedzin, trzeba było do-

konać selekcji wydarzeń, co przy ich ogromnej ilości nie było łatwe. Zrezygnowano więc np. z wyliczania środowowych spotkań w Domu Literatów, pominięto liczne odczyty organizowane przez różne instytucje i organizacje kulturalne, w tym cieszące się parusetosobową frekwencją odczyty Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, dalej premiery sztuk wystawianych przez pomniejsze teatry. Nie wymieniono licznych imprez Filharmonii oraz Domu Plastyków. Pominięto ukazujące się drukiem w Krakowie nowe dzieła literackie, niejednokrotnie wysokiej wartości. Mimo tych ograniczeń „Kronika”, jak mniema autor, może być przydatna dla badaczy dziejów Krakowa w okresie PRL, ukazując wielkie przemiany w życiu kulturalnym miasta i dynamiczny rozwój socjalistycznej kultury.

Główną podstawą opracowania „Kroniki” była prasa krakowska z lat 1945—1949, a więc „Dziennik Polski”, „Echo Krakowa”, „Odrodzenie”. Wykorzystano też S. Dzikiego „Krakowską kronikę kulturalną za 1945—1946 oraz 1947 (Magazyn Kulturalny nr 4/8/1973, nr 1/9/—2/10/ 1974): P. Grzegorzcyka „Diariusz kultury polskiej” („Twórczość nr 2, 1946, nr 12, 1948): Z. Jabłońskiego „Materiały do kroniki życia teatralnego Krakowa w l. 1945—1949”. Nadto wydawnictwa jubileuszowe i okolicznościowe instytucji kulturalnych, biuletyny związków twórczych, opracowania ogólne, wreszcie afisze, plakaty, programy teatralne i druki ulotne w zbiorach Muzeum Historycznego Miasta Krakowa.

L A T A 1 9 4 5 — 1 9 4 9

STYCZEŃ 1945

- 18 — Wieża Mariacka, godz. 12.15. Strażak A. Śmietana odegrał pierwszy po 5 latach, 4 miesiącach i 12 dniach okupacji hitlerowskiej hejnał.

*

- 19 — Grupa muzyków przystąpiła do organizowania orkiestry symfonicznej.

*

- 21 — Przybyli do Krakowa członkowie Rządu Tymczasowego RP: T. Piotrowski minister Aprowizacji i Handlu, S. Skrzyszewski minister Oświaty i J.K. Wende wiceminister Kultury i Sztuki, celem zorganizowania władz administracyjnych oraz utworzenia instytucji kulturalnych, oświatowych i innych.

— Zebranie informacyjne Związków Literatów Polskich wyłoniło Komitet Organizacyjny Oddziału ZLP w Krakowie: przew. K. Czachowski, sekr. A. Włodek, członkowie J. Wiktor, S. W. Balicki i H. Wielowiejska.

*

- 25 — Odezwała się Rozgłośnia Polskiego Radia w Krakowie.

— Dom Plastyków — zebranie organizacyjne Związku Polskich Artystów Plastyków wybrało prezesem Zarządu Okręgowego C. Rzepińskiego, sekretarzem A. Gierżaka.

— K. Frycz mianowany dyrektorem Teatru im. J.

Słowackiego, J. R. Bujański dyrektorem Starego Teatru.

— Pierwszy numer „Dziennika Krakowskiego”.

*

- 26 — Teatr im. J. Słowackiego — pierwsze zebranie aktorów wybrało Tymczasowy Zarząd Związku Artystów Scen Polskich w Krakowie K. Adwentowicz prezes, J. R. Bujański sekretarz.

*

- 27 — Teatr im. J. Słowackiego — akademie ku czci bohaterów Powstania Styczniowego z udziałem Polskiej Orkiestry Symfonicznej pod dyr. S. Barańskiego.

— Wznowiło działalność Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, prezesem wybrano prof. dra Jana Dąbrowskiego.

*

- 28 — Manifestacyjny pochód do miejsc, na których stały pomniki zniszczone przez okupanta hitlerowskiego.

*

- 29 — Hotel Francuski — spotkanie prezydenta KRN B. Bieruta i premiera E. Osóbki-Morawskiego z przedstawicielami świata artystycznego Krakowa.

— Stary Teatr — walne zebranie członków Oddziału Krakowskiego ZLP. Prezesem Tymczasowego Zarządu został K. Czachowski.

*

- 30 — Kino „Świt” — posiedzenie członków Filharmo-

nii. Prezesem Tymczasowego Zarządu został. W. Smyk, sekretarzem J. Kwiatkowski.

*

- 31 — Stary Teatr — pierwszy poranek literacki z udziałem wybitnych pisarzy, poetów i aktorów.

LUTY 1945

- 3 Kino „Świt” — pierwszy koncert symfoniczny. Dyrygował Z. Latoszewski, solistą był Z. Drzewiecki. Koncerty odbywały się co sobotę.
— Dom Plastyków — zebranie informacyjne członków ZPAP.

*

- 4 — „Dziennik Krakowski” zmienił nazwę na „Dziennik Polski” (red. S. W. Balicki).
— W „Dzienniku Polskim” ukazał się pierwszy numer tygodnika pt. „Literatura i Sztuka”.
— Teatr im. J. Słowackiego — rozpoczęła się rejestracja członków ZASP.

*

- 6 — Teatr im. J. Słowackiego — otwarcie sezonu teatralnego w Krakowie. Wystąpił gościnnie z „Weselem” St. Wyspiańskiego Teatr Wojska Polskiego.

*

- 8 — Stary Teatr — uruchomiono Studio Teatralne pod kierownictwem J. Ronarda Bujańskiego.

*

- 10 — Kino „Świt” — pierwszy poranek symfoniczny pod dykcją Z. Latoszewskiego z programem muzyki słowiańskiej. Poranki odbywały się co niedzielę.

*

- 11 — Uroczysta inauguracja normalnej działalności Polskiego Radia w Krakowie.

*

- 17 — Stary Teatr — wieczór muzyki i tańca rosyjskiego w wykonaniu Artystycznego Zespołu Armii Radzieckiej.

*

- 18 — Teatr im. J. Słowackiego — ostatni występ Teatru WP.

*

- 19 — Teatr im. J. Słowackiego — inauguracja nowego sezonu: S. Żeromskiego „Uciekła mi przepióreczka” w reżyserii J. Osterwy.

*

- 20 — Rozpoczęła działalność Akademia Sztuk Pięknych.

*

- 21 — Teatr im. J. Słowackiego — poranek literacko-artystyczny pt. „Od Oku do Wisły”.

*

- 23 — Stary Teatr — z rewią pt. „Gdzieś tam w Moskwie” wystąpiła Sekcja Frontowa Moskiewskiego Teatru im. Wachtangowa.

*

- 25 — Kino „Skala” dziś teatr „Bagatela” — pierwszy po wojnie występ L. Wyrwicza.
— Ukazał się 13 numer tygodnika „Odrodzenie”, którego redakcja została przeniesiona z Lublina do Krakowa.

*

- 27 — A. Rodziewicz zakoczył formowanie na terenie Krakowa zespołu artystycznego dla Teatru w Bydgoszczy.

*

- 28 — Pierwszy numer tygodnika literacko-społecznego młodych pt. „Walka”, dodatek do „Dziennika Polskiego” (wychodził do 7 VII 1945).

MARZEC 1945

- 1 — Rozpoczął działalność Stary Teatr: dyrektor J. Ronard Bujański, kierownik artystyczny A. Pronaszko, a kierownicy literaccy T. Breza i W. Natanson.

*

- 4 — Stary Teatr rozpoczął cykl poranków literackich poświęconych Warszawie. Pierwszy pt. „Warszawa i Chusto Weroniki”.
— Teatr im. J. Słowackiego — koncert słowa i muzyki na rzecz członków ZASP powracających z niewoli.

*

- 5 — Utworzono Teatr „Groteska”

*

- 8 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera komedii A. Fredry „Damy i huzary” w reżyserii J. Karbowskiego.

*

- 10 — Stary Teatr — otwarcie Studia Teatralnego.

*

- 11 — Stary Teatr — wielki poranek literacki pisarzy warszawskich zatytułowany „Pisarze Warszawy mówią”.
— Po wojennej przerwie wznowiło działalność Krakowskie Towarzystwo Śpiewacze „Lutnia”.

*

- 17 — ZLP — pierwsza tzw. „Czarna kawa” literacka z udziałem Z. Fijasa. Imprezy te odbywały się co sobotę.

*

- 19 — Ul. Łobzowska 3 — otwarcie Domu (kawiarni) Plastyków.

*

- 20 — Kino „Świt” — nadzwyczajne zebranie członków Filharmonii. Kierownikiem został Z. Jachimecki.

*

- 22 — Sala Błękitna Filharmonii — inauguracyjny koncert Związku Muzyków. Wykonawcą był Z. Drzewiecki.

— Teatr im. J. Słowackiego — premiera „Zemsty” A. Fredry w reżyserii J. Leszczyńskiego i L. Solskiego.

— ZLP — zebranie inauguracyjne „Klubu Literackiego” przy ZLP grupującego młodych pisarzy nie będących członkami Związku. Kierownikiem Klubu został S. Otwinowski.

*

- 23 — Pierwszy numer „Tygodnika Powszechnego” pod red. J. Piwowarczyka, z artykułami A. S. Sapiehy i S. Kutrzeby.

*

24 — ZLP — druga „Czarna kawa” z udziałem A. M. Swinarskiego i K. Wyki.

*

25 — Stary Teatr — recital chopinowski J. Ekiera.
— Stary Teatr — poranek autorski pisarzy krakowskich pt. „Kraków literacki”.

*

26 — Upaństwowienie Filharmonii Krakowskiej.

*

27 — ZLP — otwarcie wystawy grafiki książkowej J. Małkowskiej i A. Marczyńskiego.

*

28 — Powołano w Krakowie Teatr Powszechny. Pracę nad jego organizacją rozpoczął A. Szyfman.

*

29 — ASP — inauguracja zajęć dydaktycznych.

*

31 — Stary Teatr — prapremiera „Męża doskonałego” J. Zawieyskiego w reżyserii J. R. Bujańskiego.

KWIECIEŃ 1945

1 — Zaczął ukazywać się „Front Teatralny” pod red. J. R. Bujańskiego.

*

2 — Kino „Świt” — przedstawienie rewiowe pt. „Gwiazdy nad Krakowem” z udziałem artystów warszawskich.

*

3 — Aula UJ — wieczór poświęcony J. Słowackiemu pt. „Niech przyjaciele moi w nocy się zgromadzą”.

*

4 — Teatr im. J. Słowackiego — koncert zespołu chóralno-tanecznego I Frontu Ukraińskiego Armii Radzieckiej.

*

5 — W. Zechenter złożył dyrekcji Starego Teatru egzemplarz sztuki „Czwarta ściana”.

*

6 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki J. Szaniawskiego „Dziewczyna z lasu” w reżyserii J. Karbowskiego.

*

8 — Dom Plastyków — szopka satyryczna pióra B. Brzezińskiego i W. Zechentera pt. „Nowa wiosna”.

*

13 — Stary Teatr — premiera „Beksy” M. Biliżanki w reżyserii autorki i wykonaniu studentów Studia Teatralnego.

*

14 — Kino „Świt” — inauguracyjny koncert Państwowej Filharmonii poświęcony muzyce polskiej.
— Ul. Dunajewskiego 4 (obecnie 1 Maja) — otwarcie „Gospody Aktorów” z kawiarnią. Wystąpił L. Wyrwicz.

*

15 — Dom Plastyków — otwarcie wystawy prac 22 plastyków krakowskich zamordowanych przez okupanta hitlerowskiego. Otwarcia dokonał minister Kultury i Sztuki W. Rzymowski.

— Stary Teatr — poranek literacko-satyryczny pt. „Parada parodii”.

*

22 — Teatr Rapsodyczny — premiera widowiska „Grunwald” opartego o „Konrada Wallenroda” A. Mickiewicza i „Zawiszę Czarnego” J. Słowackiego. Teatr ten powstał w okresie okupacji hitlerowskiej jako Teatr „Słowa” (22 VIII 1941) i do chwili wyzwolenia działał w konspiracji.

*

26 — Dom Plastyków — wieczór autorski satyryka J. Minkiewicza.

— Sala Błękitna Filharmonii — koncert poświęcony K. Szymanowskiemu.

*

27 — Stary Teatr — premiera komedii A. Cwojdzńskiego „Teoria Einsteina” w reżyserii J. Osterwy.

*

29 — Walne zebranie Oddziału Krakowskiego ZLP. Prezesem został K. Wyka.

— T. Ochlewski podjął pracę nad organizacją Polskiego Wydawnictwa Muzycznego.

MAJ 1945

2 — Dom Plastyków — walne zebranie członków ZAP wybrało delegatów na Ogólnopolski Zjazd ZPAP.

*

3 — Dom Plastyków — podwieczorek literacki z udziałem satyryka H. Szatkowskiego.

*

6 — Dom Żołnierza — premiera bajki J. Rychtera „Głupi Maciuś i jego osiołek”.

— Kino „Scala” — poranek żywego słowa w wykonaniu W. Siemaszkowej z udziałem A. Szlemińskiej (śpiew).

— Dom Plastyków — wieczór recytatorski T. Bocheńskiego.

*

10 — Przy Teatrze im. J. Słowackiego uruchomiono Studio Dramatyczne pod kierownictwem K. Frycza.

— Pod kierownictwem R. Ratskiego rozpoczął działalność Polski Teatr Objazdowy.

*

12 — Inauguracja Tygodnia Książki. Do obchodów włączył się m. in. ZLP organizując trwający do końca roku cykl wieczorów autorskich pt. „Żywa Książka”.

*

14 — Filharmonia — koncert symfoniczny z udziałem radzieckiego pianisty Emila Gilelsa oraz skrzypaczki Haliny Barinowej.

*

15 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki T. Rittnera „Wilki w nocy” w reżyserii J. Karbowskiego.

— Klub Literatów — inauguracja cotygodniowych zebrań dyskusyjnych. Na pierwszym K. Wyka wy-

głosił odczyt pt. „Czechowicz i poezja dwudziestolecia”.

*

17 — Dom Plastyków — wieczór satyry z udziałem Magdaleny Samozwaniec.

*

18 — Filharmonia — pierwszy wieczorny koncert symfoniczny inaugurujący cykl reprezentacyjnych koncertów z programami uwzględniającymi najwybitniejsze pozycje repertuaru symfonicznego.

*

24 — ZLP — Klub Młodych — wieczór poetycki A. Włodka.

*

27 — Kino „Warszawa” — pierwszy poranek opery, operetki i baletu.

— Teatr im. J. Słowackiego — premiera farsy A. Abramowicza i R. Ruszkowskiego „Mąż z grzeszności”.

*

30 — Filharmonia — wielki koncert muzyki polskiej podczas którego po raz pierwszy wykonano poemat symfoniczny J. Maklakiewicza „Grunwald”. — Wznowiło działalność Towarzystwo Literackie im. A. Mickiewicza. Przewodniczącym został S. Pi-goń.

CZERWIEC 1945

4 — „Gospoda Aktorów” — estradowe wykonanie fragmentów „Halki” S. Moniuszki.

*

5 — Dom Plastyków — premiera sztuki T. Czyżewskiego „Śmierć Fauna” w reżyserii W. J. Dobrowolskiego.

— A. Szlemińska i Cz. Zaremba uruchomili Zawodową Szkołę Operową.

*

9 — Rozpoczął działalność Teatr Lalki i Aktora „Groteska”. Jego dyrektorem został W. Jarema, kierownikiem literackim A. M. Swinarski, a kierownikiem plastycznym A. Stopka. Na inaugurację wystawiono widowisko pt. „Cyrk Tarabumba”

*

13 — Kino „Swit” — wieczór literacki pt. „Oświęcim walczący” z udziałem J. Cyrankiewicza, L. Motyki, T. Hołuja i A. Polewki.

*

15 — Teatr im. J. Słowackiego — prapremiera „Penelopy” L. H. Morstina w reżyserii K. Frycza.

*

17 — Stary Teatr — premiera sztuki Z. Nałkowskiej „Dzień jego powrotu” w reżyserii J. Ronarda Bujańskiego.

— Teatr im. J. Słowackiego — pierwszy gościnny występ zespołu artystów radzieckich pod kierownictwem Aleksiejewa.

*

20 — Powołany został Komitet Organizacyjny Opery Krakowskiej.

*

27 — Teatr im. J. Słowackiego — pierwszy występ baletu F. Parnella.

— Dom Żołnierza — teatr operowy firmowany przez Zrzeszenie Artystów Śpiewaków wystawił „Verbum Nobile” S. Moniuszki.

*

29 — Kino „Swit” — gościnny występ L. Sempolińskiego i T. Mankiewiczówny.

*

30 — Teatr Rapsodyczny — premiera „Beniowskiego” J. Słowackiego.

LIPIEC 1945

1 — Księgarnia S. A. Krzyżanowskiego obchodziła jubileusz 70-lecia.

*

7 — ZLP gościł grupę dziennikarzy zagranicznych.

*

8 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki G. Zapolskiej „Skiz” w reżyserii E. Chaberskiego.

— W „Scali” wielki poranek operetek i baletów z udziałem wszystkich artystów opery, operetki, i baletu przebywających aktualnie w Krakowie. — Przybył do Krakowa Wojskowy Zespół Teatralny Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego

*

11 — Sala Senatorska na Wawelu — koncert polskiej muzyki kameralnej.

— Montażem M. Mikoły „Dzień Triumfu” i „Grunwald” rozpoczął działalność Teatr Robotniczy im. I. Fika.

*

13 — Dom Żołnierza — premiera komedii muzycznej M. Hennequina „Poskromienie żon” w reżyserii B. Mierzejewskiego.

*

15 — ZLP — wieczór autorski A. Ważyka.

*

18 — Na plantach koło Barbakanu odsłonięto pomnik ku czci żołnierzy radzieckich poległych w walkach o wyzwolenie Krakowa projektu K. Muszkiet.

*

20 — Nagrodę plastyczną miasta Krakowa otrzymał E. Eibisch.

*

22 — Na Wawelu wielki koncert muzyki polskiej w wykonaniu Filharmonii Krakowskiej.

— „Scala” — wielki koncert ku uczczeniu zasług J. Korolewicz-Waydowej.

*

23—24 — Stary Teatr — gościnny występ Teatru I Armii WP. W programie komedia muzyczna J. Prutkowskiego „Wczoraj i dziś”.

*

25 — Stary Teatr wystawił na dziedzińcu Biblioteki Jagiellońskiej „Wczoraj i dziś”.

*

28 — ZLP — nadzwyczajne walne zebranie członków ZLP poświęcone wyborowi delegatów na I Ogólnopolski Zjazd ZLP.

*

30 — W Sali Portretowej Ratusza otwarto wystawę projektów na Pomnik Wdzięczności dla Armii Radzieckiej.

*

31 — Dom Żołnierza — zespół Opery Śląskiej wystąpił z „Halką” S. Moniuszki.

SIERPIEŃ 1945

2 — Rotunda — inauguracja działalności Teatru Akademickiego. Wystawiono moralitet J. Czechowicza „Godzien i niegodzien” w reżyserii T. Kantora.

*

5 — Stary Teatr — premiera „Powrotu Odysa” S. Wyspiańskiego w reżyserii T. Kantora i wykonaniu studentów Studia Teatralnego.

*

10 — Teatr im. J. Słowackiego — inauguracja Opery Krakowskiej — premiera „Hrabiny” S. Moniuszki.

*

12 — Stary Teatr — premiera „Niespodzianki” K. H. Rostworowskiego w wykonaniu studentów Studia Teatralnego.

*

16 — Stary Teatr — gościnne występy aktorów Teatru Wojska Polskiego z Łodzi. Wystawiono komedię A. Cwojdzńskiego „Freuda teoria snów” w wykonaniu L. Zamkow i J. Świdarskiego. Występowali oni konspiracyjnie w Krakowie w okresie okupacji hitlerowskiej.

*

18 — Rozpoczął działalność amatorski Teatr Kolejarski. Na inaugurację wystawiono sztukę F. Dominika „Ojcowizna”.

*

22 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki K. Simonowa „Rosjanie” w reżyserii E. Chaberskiego.

*

24 — „Świt” — koncert symfoniczny Filharmonii poświęcony muzyce operowej.

*

25 — Studio Dramatyczne I. Galla — walne zebranie członków „Reduty”. W skład jej Kapituły weszli m. in. J. Osterwa, I. Gall, Z. Mysłakowska, J. Zawieyski.

*

28 — Premierą sztuki J. Iwaszkiewicza „Lato w No-hant” w reżyserii W. Ścibora rozpoczął działalność Teatr Kameralny TUR.

— Dom Plastyków — rozpoczął się I Ogólnopolski Zjazd delegatów ZPAP. Trwał do 30 VIII. Prezesem Zarządu Głównego został St. Teisseyre.

*

29 — Rozpoczął się Walny Ogólnopolski Zjazd Związku Kompozytorów Polskich. Prezesem Zarządu Głównego został P. Perkowski. Zjazd trwał do 2 IX.

*

30 — Na UJ rozpoczął się I Ogólnopolski Zjazd ZLP. Trwał do 1 IX. Prezesem Zarządu Głównego został J. Iwaszkiewicz.

*

31 — Przybyła do Krakowa delegacja pisarzy angielskich z sekretarzem angielskiego Penklubu Ouldem na czele.

— Pod kierownictwem Z. Drzewieckiego rozpoczęło działalność Państwowe Konserwatorium Muzyczne przy ul. Basztowej 8.

— Pod redakcją K. Wyki ukazał się pierwszy numer miesięcznika literacko-krytycznego pt. „Twórczość”.

WRZESIEŃ 1945

1 — Kino „Świt” i Konserwatorium — rozpoczął się Festiwal Współczesnej Muzyki Polskiej. Trwał do 4 IX.

— Dyrektorem Starego Teatru na sezon 1945/46 został A. Pronaszko, kierownikiem literackim J. Zawieyski i W. Natanson.

*

2 — W Sukiennicach otwarto nową galerię malarstwa z ocalałym „Hołdem Pruskim” J. Matejki.

— W sali OKZZ (Rynek Główny 34) otwarto wystawę szkiców portretowych więźniów politycznych artysty malarza F. Jaźwieckiego.

— Pałac Sztuki — otwarto wystawę malarstwa rzeźby i grafiki artystów krakowskich.

*

4 — Stary Teatr (duża scena) — premiera „Igraszek trafu i miłości” P. Marivaux w reżyserii J. Warneckiego.

*

5 — Z inicjatywy J. Korolewicz-Waydowej powołany został zespół Artystów Opery i Operetki.

*

12 — Przybyła grupa literatów angielskich. Wraz z nimi przyjechali do Krakowa: A. Słonimski, K. Pruszyński i H. Gottlieb.

*

15 — ZLP — wieczór autorski K. Pruszyńskiego i A. Słonimskiego.

*

17 — Dom Plastyków — otwarcie Ogniska Kultury Plastycznej.

— Otwarta została mała scena Starego Teatru, na którą przeniesiono spektakl „Igraszki trafu i miłości”.

*

18 — „Świt” — inauguracja sezonu koncertowego Biura Koncertowego Związku Muzyków.

*

21 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera „Antygony” Sofoklesa w reżyserii T. Trzcńskiego.

*

23 — Stary Teatr — poranek Mickiewiczowski pt. „Te księgi proste jako ich piosenki”.

*

26 — Przybył do Krakowa francuski tłumacz utworów polskich Wiktor Tourn-Dumarais.

*

28 — Teatr im. J. Słowackiego — akademie w 30 rocznicę śmierci T. Pawlikowskiego.

*

29 — Pod red. S. Kisielewskiego ukazał się pierwszy numer dwutygodnika muzycznego „Ruch Muzyczny”.

— Ukazał się pierwszy numer miesięcznika informacyjnego ZPAP „Przegląd Artystyczny”.

PAŹDZIERNIK 1945

6 — ZLP — zwyczajne zebranie członków Oddziału Krakowskiego ZLP. Prezesem został J. Andrzejewski.

— Pod kierunkiem W. Horzycy rozpoczęły się zajęcia w Studium Teatralnym przy Starym Teatrze.

*

6—7 — W Starym Teatrze występy M. Zimińskiej.
— Dom Żołnierza — Okręgowy Zespół Artystyczny Wojska Polskiego wystąpił z rewią „Kraków w słońcu lśni”

*

10 — Konserwatorium — koncert skrzypaczki G. Bacewicz.

*

11 — K. Adwentowicz dyrektorem nowopowstałego Teatru Powszechnego.

*

12 — Stary Teatr (mała scena) — premiera komedii Ch. de Peyret-Chappuisa „Nieboszczyk pan Pic” w reżyserii J. Warneckiego.

*

14 — Pałac Sztuki — wystawa szkiców do kompozycji „Polonia” oraz wystawa akwarel i rysunków współczesnych krakowskich plastyków.

*

15 — Dom Plastyków — obrady Komisji Programowej ZPAP poświęcone reformie studiów plastycznych.

*

16 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki G. Zapolskiej „Panna Maliczewska” w reżyserii K. Frycza.

*

17 — Dom Żołnierza — zespół Opery Śląskiej wystąpił z „Toscą” G. Pucciniego.

— Pod redakcją W. Natansona ukazał się pierwszy numer pisma teatralnego „Afisz Starego Teatru”.

*

18 — „Świt” — Koncert symfoniczny inaugurujący nowy sezon Filharmonii.

*

26 — Premierą sztuki M. Meaterlincka „Burmistrz Stylmondu” zainaugurował działalność Teatr Powszechny. Sztukę reżyserował E. Chaberski.

— Dom Literatów — wieczór poświęcony pisarzowi francuskiemu Paulowi Valeryemu.

*

27—28 — „Scala” — wieczór literacko-artystyczny pt. „Jutro będzie lepiej”.

*

28 — Stary Teatr — poranek literacki pt. „Poezja polskiej wsi” poświęcony współczesnej twórczości poetów chłopskich.

*

30 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki W. Karczewskiej „Przejrzały oczy nasze” w reżyserii J. Karbowskiego.

*

31 — „Świt” — koncert muzyki angielskiej. Orkiestra Filharmonii dyrygował Constant Lambert.

LISTOPAD 1945

1 — Dyrektorem Filharmonii został J. Maklakiewicz a pierwszym kapelmistrzem W. Bierdiajew.

*

3 — Stary Teatr — koncert słowa w wykonaniu aktora wileńskiego Ł. Łukaszewicza.

*

6 — Utworzony został teatr dla dzieci „Wesoła Gromadka” pod dyrekcją M. Biliżanki i Z. Mysłakowskiej.

*

7 — Stary Teatr (duża scena) — premiera „Pigmaliona” G. B. Shawa w reżyserii J. Mayena.

*

10 — Pierwszy koncert nowoutworzonego Krakowskiego Kwartetu Smyczkowego (S. Tauros, E. Wysocka, H. Zarzycki, J. Mikulski).

*

11 — Ul. Skarbowa 2 — zawiązało się Koło Przyjaciół Teatru Lalki i Aktora „Grotoska”.

— „Świt” — koncert Filharmonii pod dyrekcją Z. Latoszewskiego, który pożegnał się z publicznością krakowską udając się do Poznania gdzie objął stanowisko kierownika tamtejszej Opery. Jako solistka wystąpiła E. Bandrowska-Turska.

*

14 — Miejska Rada Narodowa ustanowiła nagrody miasta Krakowa.

— „Świt” — koncert H. Sztompki.

*

18 — Pałac Sztuki — otwarcie wystawy prac J. Mehoffera, wystawy gobelinów H. i S. Gałkowskich oraz wystawy wyrobów porcelanowych fabryki „Ćmielów”.

*

20 — Otwarto Państwowe Liceum Plastyczne.

*

23 — „Świt” — wielki koncert symfoniczny pod dyrekcją W. Bierdiajewa z udziałem Z. Drzewieckiego.

— Teatr Powszechny — premiera „Moralności pani Dulskiej” G. Zapolskiej w reżyserii R. Zawistowskiego.

*

25 — Stary Teatr — poranek literacki pt. „Żywa antologia polskiej poezji współczesnej” z udziałem 23 poetów.

*

27 — Teatr im. J. Słowackiego — akademie w 90 rocznicę śmierci A. Mickiewicza.

— Teatr im. J. Słowackiego — premiera komedii Caillaveta „Król” w reżyserii E. Chaberskiego.

*

28 — Pod dyрекcją J. Webera powstała Państwowa Szkoła Umuzyczniająca (ul. Basztowa 8).

*

30 — Filharmonia — pierwsze wykonanie I Symfonii A. Panufnika. Dyrygował autor.

GRUDZIEŃ 1945

1 — W Starym Teatrze pierwszy występ Łódzkiej Szopki Politycznej z tekstami J. Minkiewicza i J. Brzechwy oraz lalkami J. Zaruby.

*

2 — Konserwatorium — pierwszy z cyklu popularnych koncertów organizowanych przez Centralne Biuro Koncertowe Związku Muzyków w Krakowie. — W gmachu TUR (ul. Garbarska 1) inauguracja działalności Uniwersytetu Powszechnego im. A. Mickiewicza.

*

4 — Konserwatorium — koncert skrzypaczki I. Dubiskiej.

*

7 — Filharmonia — wielki koncert symfoniczny, w którym po sześcioletniej przerwie wystąpiła Ada Sari.

*

9 — Konserwatorium — koncert Z. Drzewieckiego.

*

14 — Przybyła do Krakowa literatka szwedzka Mari-ka Stiornstedt.

*

15 — „Scala” — gościnne występy S. Wiecheckiego (Wiecha).

*

16 — Pałac Sztuki — otwarcie wystawy „niezależnych” plastyków.

*

17 — Teatr Powszechny — premiera widowiska K. Gołby „Lampa” w reżyserii I. Grzywińskiej.

*

18—20 — Obradowała I Sesja Państwowej Muzycznej Rady Wydawniczej

*

19 — Stary Teatr (duża scena) prapremiera dramatu J. Zawieyskiego „Masław” w inscenizacji J. Warneckiego, zaś na małej scenie komedii B. Connorsa „Roxy” w reżyserii K. Zelwerowicz.

*

21 — Filharmonia — estradowe wykonanie opery G. Bizeta „Carmen”.

*

22 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera „Ballady” J. Słowackiego w reżyserii W. Woźnika.

*

25 — Stary Teatr (duża scena) — premiera jasełek pt. „Nowy rok bieży” w reżyserii J. Warneckiego.

*

28 — Filharmonia — koncert kolęd w opracowaniu J. Maklakiewicza.

*

29 — Teatr Powszechny — premiera komedii M. He-mara „Jaś u raju bram”.

*

*

*

STRCZEŃ 1946

2 — Opublikowany został apel w sprawie jubileu-szu L. Solskiego. Patronat nad uroczystościami objął prezydent B. Bierut.

*

9 — Dom Literatów — wieczór literacki zorganizowany z okazji jubileuszu L. Solskiego.

*

11 — Teatr im. J. Słowackiego — uroczystość siedemdziesięciolecia pracy scenicznej L. Solskiego. Jubilat wystąpił w roli Ciaputkiewicza w kome-dii M. Bałuckiego „Grube ryby”. Otrzymał on sym-boliczne berło miasta Krakowa.

*

12 — Hołd L. Solskiemu złożyli przedstawiciele świa-ta sztuki i związków twórczych.

— Ukazało się bibliofilskie wydanie „Zemsty” A. Fredry z podpisem L. Solskiego i jego podobizną w roli Dyndalskiego.

*

20 — Pałac Sztuki otwarcie wystawy pośmiertnej prac O. Boznańskiej i wystawy T. Cieślowskiego.

*

25 — Teatr Rapsodyczny — premiera widowiska „Noc wigilijna”.

LUTY 1946

1 — Stary Teatr prapremiera dramatu S. Flukow-skiego „Jajko Kolumba” w reżyserii J. Koechera. — Utworzona została Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna. Jej aktorem został Z. Drzewiecki.

*

6 — Zainaugurowało działalność Towarzystwo Teatru i Muzyki Ludowej.

*

9 — Obchodzono Dzień Aktora.

*

10 — Stary Teatr — „Poranek poezji staropolskiej” w wykonaniu artystów scen krakowskich w reży-serii H. Galowej.

*

11 — W Starym Teatrze prapremiera sztuki A. M. Swinarskiego „Jazon” w reżyserii K. Zelwerowicz.

*

12 — Teatr im. J. Słowackiego — uroczysty wieczór z okazji 200 rocznicy urodzin T. Kościuszki.

*

17 — Teatr Stary — premiera sztuki K. Grzybow-skiej „Promieniści” w reżyserii W. Ziemińskiego.

*

24 — Teatr Powszechny — premiera sztuki J. Szan-ia-

wskiego „Dwa teatry” w reżyserii I. Grzywińskiej.
— Dom Plastyków — walne zebranie członków ZPAP. Prezesem został Cz. Rzepiński.

MARZEC 1946

1 — Teatr im. J. Słowackiego — prapremiera sztuki T. Brezy i S. Dygata „Zamach” w reżyserii E. Chaberskiego.

*

4 — Budynek „Scali” przekazano w użytkowanie Teatrowi Powszechnemu i Teatrowi „Wesoła Gromadka”.

*

10 — Pierwszy numer dziennika „Echo Krakowa” pod red. A. Polewki i T. Hołuja.

*

15 — Stary Teatr (duża scena) — prapremiera sztuki B. Pełowskiego „Droga do świtu” w reżyserii J. Wyszomirskiego.

*

18 — Teatr Rapsodyczny otrzymał uprawnienia teatru zawodowego.
— W Ratuszu wręczenie nagrody literackiej miasta Krakowa. Otrzymał ją J. Przyboś za tom poezji „Miejsce na ziemi”.

*

24 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera „Bartosza Głowackiego” W. Wasilewskiej w reżyserii J. Karbowskiego.
— Stary Teatr — gościnne występy E. Bonackiej i Z. Buczyńskiej.

*

25 — Teatr Rapsodyczny — premiera widowiska „Słowo o Kościuszcze”.
— Teatr Powszechny — premiera sztuki A. Strindberga „Ojciec”

KWIECIEŃ 1946

3 — Stary Teatr (mała scena) — premiera sztuki J. Anouilha „Pasażer bez bagażu” w reżyserii J. Warneckiego.

*

4 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera komedii R. Niewiarowicza „Ich dwóch” w reżyserii J. Karbowskiego.

*

7 — Stary Teatr — poranek literacki na którym artyści scen krakowskich inscenizowali „Spotkanie wśród gwiazd” J. Parandowskiego. Objasnień udzielał autor.

*

12 — Teatr im. J. Słowackiego — prapremiera sztuki J. Wirskiego „Portret generała” w reżyserii K. Frycza.

*

14 — Teatr Rapsodyczny — premiera widowiska „Wielkanoc” według tekstów K. H. Rostworowskiego, E. Zegadłowicza i St. Wyspiańskiego.

*

17 — Teatr Powszechny — premiera komedii W. Fedora „Tajemnica lekarska” w reżyserii I. Grzywińskiej.

*

21 — „Scala” — rewia pt. „Ściany mają uszy” z udziałem M. Chmurskiej i T. Wesłowskiego.

*

24 — Stary Teatr — gościnny występ L. Sempolińskiego z recitalem humoru i satyry.

*

27 — Stary Teatr (duża scena) — premiera sztuki W. Somerseta-Maughama „Życie kręci się w kółko” w reżyserii K. Rudzkiego.
— Powrócił do Krakowa K. I. Gałczyński.

MAJ 1946

1 — W Teatrze Powszechnym premiera wieczoru rozrywkowego pt. „Teatr mówi, śpiewa, i tańczy”.

*

2 — Dyrektorem Teatru im. J. Słowackiego na sezon 1946/47 został J. Osterwa, wicedyrektorem (do spraw Starego Teatru) W. Woźnik.
— Wiceprezydent KRN S. Szwalbe spotkał się z przedstawicielami partii politycznych, Związków Zawodowych oraz stowarzyszeń społeczno-kulturalnych. Tematem spotkania były najpilniejsze potrzeby w rozbudowie instytucji kulturalnych.

*

4 — Założone zostało Towarzystwo Przyjaciół Opery. Na jego czele stanęli Z. Drzewiecki i J. Maklakiewicz.

*

5 — Sukienice — w sali Hołdu Pruskiego uroczystość przekazania do kościoła Mariackiego ołtarza Wita Stwosza.

*

11 — Teatr im. J. Słowackiego — w 25 rocznicę Powstania Śląskiego uroczyste przedstawienie „Balladyny” J. Słowackiego poprzedzone wstępnym przemówieniem S. W. Balickiego.

*

21 — Teatr Powszechny — premiera komedii G. Montgomery’ego „Dzień bez kłamstwa” w reżyserii R. Zawistowskiego.
— Teatr Rapsodyczny — premiera widowiska „Sielanka”.

*

22 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki R. E. Sherwooda „Skamieniały las” w reżyserii J. Karbowskiego.

*

29 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki „Świętoszek” w reżyserii K. Frycza.
— Zapadła decyzja o połączeniu Teatru im. Słowackiego i Starego Teatru pod dyktando J. Osterwy.
— Przybył do Krakowa pociąg z częścią księgozbioru lwowskiego „Ossolineum”, biblioteki Uniwersytetu Lwowskiego oraz księgozbiorem prywatnymi profesorów tego Uniwersytetu. Książki przekazano tymczasowo PAU.

CZERWIEC 1946

- 1 — „Scala” — występ baletu F. Parnella.
— Dziedziniec Collegium Nowodworskiego — wieczór operowo-baletowy w wykonaniu zespołu L. Wójcikowskiego, M. Krzyszkowskiej, J. Gaczyńskiego i innych.
*
- 6 — Teatr im. J. Słowackiego — recital śpiewaczki radzieckiej M. Maksakowej.
*
- 7 — Teatr im. J. Słowackiego — gościnny występ tancerzy Leningradzkiego Teatru, Opery i Baletu.
*
- 16 — Wystąpił gościnnie balet Igora Moisiejewa.
*
- 17 — „Gospoda Aktorów” — estradowe wykonanie fragmentów opery G. Verdiego „Rigoletto”.
*
- 18 — Stary Teatr (mała scena) — premiera komedii H. Birabeau „Zbyt liczna rodzinka” w reżyserii K. Zelwerowicz.
*
- 18 — Pod redakcją W. Natansona ukazał się pierwszy numer miesięcznika „Listy z Teatru”.
*
- 18—22 — YMCA zorganizowała konkurs instrumentalno-wokalny. I nagrodę otrzymała H. Czerny-Stefańska.
*
- 19 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki G. B. Shawa „Kandida” w reżyserii W. Biegańskiego.
*
- 20 — Stary Teatr (duża scena) — premiera komedii muzycznej R. Frimla „Król włóczęgów” w reżyserii J. Warneckiego.
*
- 23 — „Scala” — wieczór muzyczno-baletowy z udziałem B. Kostrzewskiej, M. Kołpikówny i E. Paplińskiego.
— Pałac Sztuki — otwarcie wystawy współczesnego malarstwa i rysunku francuskiego.
*
- 25 — Wawel — Festiwal Muzyki Polskiej z udziałem Ady Sari.
*
- 28 — Kierownikiem literackim Teatru im. J. Słowackiego został S. Flukowski, a Starego Teatru S. Otwinowski.

LIPIEC 1946

- 1 — Ukazał się pierwszy numer miesięcznika społeczno-kulturalnego „Znak”.
*
- 2 — Stary Teatr — gościnny występ J. Romanówny i J. Kreczmara w komedii A. Cwojdzńskiego „Freuda teoria snów”.
*

- 4 — Występy Lubelskiego Wojskowego Zespołu Rewiowego z programem pt. „Wolność Tomku w swoim domku” Z. Gozdawy, W. Stępnia i J. Jurandota.
*

- 8 — Teatr Powszechny — premiera operetki Harve’go „Nitouche” w reżyserii J. Jurandota.
*

- 12 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki M. Gorkiego „Mieszczanie” w reżyserii E. Chaberskiego.
*

- 20 — Pod Wawelem plenerowe przedstawienie „Królowej przedmieścia” K. Krumłowskiego w wykonaniu zespołu Teatru Kolejarsza.
*

- 22 — Klub „Kuznica” — wręczenie nagrody „Odrodzenia”. Otrzymał ją T. Breza za powieść „Mury Jerycha”.
*

- 24 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki D. Niccodemiego „Cień”.
*

- 28 — Muzeum Przemysłu Artystycznego — otwarcie wystawy bereł (buzdyganów) cechowych.

SIERPIEŃ 1946

- 3 — Teatr im. J. Słowackiego — przedstawieniem „Toski” G. Pucciniego zainaugurowała działalność Opera Krakowska pod dykcją W. Bierdiajewa.
*

- 4 — Ukazał się pierwszy numer tygodnika „Od A do Z” — dodatku do „Dziennika Polskiego”.
*

- 10 — Stary Teatr (duża scena) — premiera komedii D. Niccodemiego „Świt” oraz „Przypadki w lesie” P. Gavaulta w reżyserii J. Warneckiego.
*

- 14 — Teatr im. J. Słowackiego — gościnny występ baletu hiszpańskiego.
*

- 15 — Opera Krakowska — premiera „Cyrulika Sewilskiego” G. Rossiniego.
*

- 31 — Teatr Kołobrzeskiego Pułku Piechoty wystąpił z prapremierą komedii muzycznej H. Leńskiej „Wicek na tyłach”.

WRZESIEŃ 1946

- 1 — Wicedyrektorem Teatru im. J. Słowackiego został W. Nowakowski.
*

- 8 — Pałac Sztuki — otwarcie wystawy obrazów J. Hrynkowskiego i pośmiertnej P. Dadleza.
*

- 14 — Nagrodę muzyczną miasta Krakowa otrzymał R. Palester.
*

- 24 — Biblioteka Jagiellońska — otwarcie wystawy współczesnej grafiki polskiej.

*

28 — Przy Teatrze Rapsodycznym otwarta została Szkoła Dramatyczna.

PAŹDZIERNIK 1946

- 2 — W Domu Żołnierza premiera sztuki W. Bodnickiego „A było to tak niedawno” w reżyserii I. Grzywińskiej.
- *
- 4 — Stary Teatr (mała scena) — premiera sztuki J. Szaniawskiego „Żeglarz” w reżyserii W. Ziemińskiego.
- Widowisko „Trzy razy miau” zainaugurował działalność Teatr „7 Kotów”.
- *
- 5 — „Scala” — premiera komedii muzycznej M. Hemara „Moja siostra i ja”.
- *
- 6 — Teatr Rapsodyczny — premiera montażu poetyckiego pt. „Żołnierzem rapsod”.
- *
- 7 — Teatr Kołobrzeskiego Pułku Piechoty wystąpił z premierą rewii „Z humorem przez świat”.
- *
- 10 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki J. Słowackiego „Fantazy” w reżyserii J. Osterwy.
- *
- 11 — Filharmonia — koncert symfoniczny pod dykcją G. Fitelberga.
- *
- 13 — Dyrektorem Państwowej Szkoły Dramatycznej został J. Osterwa, jego zastępcą T. Burnatowicz.
- *
- 15 — Opera Krakowska — premiera „Halki” S. Moniuszki.
- *
- 17 — Rozstrzygnięto konkurs na utwór sceniczny ogłoszony przez MRN. I nagrodę otrzymał pośmiertnie T. Gajcy za sztukę „Homer i Orchidea”, II — W. Bodnicki za „Komedianta”, III — K. Grzybowska za „Siostry”.
- *
- 26 — Teatr im. J. Słowackiego — uroczyste zakończenie „Roku Kościuszkowskiego”.
- *
- 31 — Stary Teatr (duża scena) — premiera sztuki A. Świrszczyńskiej „Orfeusz” w reżyserii W. Woźnika.

LISTOPAD 1946

- 2 — Teatr Rapsodyczny — premiera „Króla Ducha” J. Słowackiego.
- *
- 6 — Zarząd Miejski przejął od Armii Radzieckiej Pałac „Pod Baranami”, gdzie mieściła się wojenna Komenda Miasta. Gmach po remoncie został przeznaczony na cele kultury i sztuki.
- *
- 10 — Muzeum Przemysłu Artystycznego — otwarcie

wystawy pośmiertnej prac graficznych J. Ratzki oraz wystawy grafiki radzieckiej.

*

- 13 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera „Wesela” S. Wyspiańskiego w reżyserii T. Białkowskiego.
- ZLP — walne zebranie sprawozdawczo-wyborcze Krakowskiego Oddziału ZLP. Prezesem został J. Andrzejewski.
- *
- 14 — Inauguracyjne zebranie Towarzystwa Przyjaciół Opery. Prezesem został E. Tor.
- *
- 20 — Stary Teatr (mała scena) — premiera sztuki J. Zawieyskiego „Rozdroże miłości” w reżyserii W. Hańczy.
- *
- 29 — Filharmonia — w 100 rocznicę urodzin kompozytora Z. Noskowskiego uroczysty koncert.

GRUDZIEŃ 1946

- 3 — Opera Krakowska — premiera „Traviaty” G. Verdiego.
- *
- 4 — Stary Teatr (duża scena) — premiera dramatu S. Otwinowskiego „Wielkanoc” w reżyserii W. Woźnika.
- *
- 10 — Teatr Rapsodyczny — premiera widowiska „Rozkosz a krotofila”.
- *
- 11 — Pałac Sztuki — otwarcie wystawy obrazów A. Brandhubera pt. „Oświęcim”.
- *
- 15 — Pałac Sztuki — wystawa jubileuszowa prac architektonicznych A. Szyszko-Bohusza oraz otwarcie wystaw pośmiertnych B. Tretera i A. Lobosa.
- *
- 18 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera komedii A. Fredry „Wielki człowiek do małych interesów” w reżyserii R. Niewiadowicza.
- *
- 20 — Operetka Krakowska — premiera „Wesołej wdówki”. F. Lehara.
- *
- 25 — W sali Domu Żołnierza rozpoczął działalność Teatr „Komedia Muzyczna”. Na inaugurację wystawiono komedię „Rozkoszna dziewczyna” w przeróbie J. Tuwima.
- *
- 28 — Stary Teatr (duża scena) — premiera sztuki R. de Flersa i F. de Croisseta „Powrót” w reżyserii W. Biegańskiego.
- *
- 29 — Muzeum Przemysłu Artystycznego — otwarcie okolicznościowej wystawy z okazji 25-lecia Towarzystwa Miłośników Książki i wznowienia jego działalności po wojnie.

* *
* *

STYCZEŃ 1947

- 2 — Przybyli do Krakowa muzycy amerykańscy: F. Autori — dyrygent orkiestry w Buffalo oraz N. D. Joio. Wzięli oni udział w koncercie symfonicznym Filharmonii poświęconym muzyce amerykańskiej.

*

- 3—5 — Ogólnopolska narada kierowników oddziałów wojewódzkich Towarzystw Teatru i Muzyki Ludowej.

*

- 10 — Filharmonia — Koncert muzyki czeskiej pod dyrekcją R. Kubelika z Pragi.

*

- 21 — Opera Krakowska — premiera „Fausta” Ch. Gounoda.

*

- 24 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki M. Bałuckiego „Dom otwarty” w reżyserii T. Białkowskiego.

— W Teatrze Kołobrzeskiego Pułku Piechoty premiera widowiska „Jasełka w kukułkach”.

*

- 25 — Muzeum Przemysłu Artystycznego — konkurs zespołów szopkarzy. I nagrodę otrzymał zespół J. Malika.

*

- 26 — Pałac Sztuki — otwarcie Ogólnopolskiego Salonu Zimowego. Specjalne nagrody otrzymało 10 artystów.

— Dom Plastyków — występ Teatru Studentów ze spektaklem „Noa — Noa”.

LUTY 1947

- 1 — Obradował Ogólnopolski Zjazd Związku Polskich Artystów Plastyków.

*

- 13 — Nagrodę literacką miasta Krakowa za rok 1946 otrzymał J. Szaniawski za całokształt działalności dramatycznej.

*

- 17 — Stary Teatr (duża scena) — premiera sztuki K. Grzybowskiej „Promieniści” w reżyserii W. Ziemińskiego.

*

- 20 — Teatr Kołobrzeskiego Pułku Piechoty wystąpił z premierą komedii Moliera „Grzegorz Dyndała”.

MARZEC 1947

- 1 — Stary Teatr (duża scena) — premiera sztuki S. Flukowskiego „Odys u Feaków” w reżyserii J. Karbowskiego.

*

- 2 — Rozstrzygnięto konkurs czytelników „Odrodzenia” na najlepszą książkę okresu powojennego. Najwięcej głosów otrzymały: „Z kraju milczenia” W. Żukrowskiego, „Mury Jerycha” T. Brezy i „Noc” J. Andrzejewskiego.

— Rotunda — rewia w wykonaniu młodych talentów Krakowa.

*

- 7 — Ukazał się pierwszy numer „Dziennika Literackiego” tygodniowego dodatku „Dziennika Polskiego”.

— Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki Moliera „Chory z urojenia” w reżyserii W. Nowakowskiego.

*

- 10 — Redakcja „Dziennika Polskiego” — spotkanie przedstawicieli organizacji twórczych poświęcone przedyskutowaniu założeń wydawniczych i profilu „Dziennika Literackiego”.

*

- 12 — Teatr Rapsodyczny — premiera montażu „Król duch” J. Słowackiego.

*

- 16 — I Ogólnopolski Konkurs Robotniczych Zespołów Świetlicowych.

*

- 17 — Filharmonia — koncert muzyki francuskiej i belgijskiej z udziałem dyrygenta F. Quineta i skrzypka F. Kocha.

*

- 18 — Opera Krakowska — premiera „Rigoletta” G. Verdiego.

*

- 19 — Stary Teatr (duża scena) — premiera sztuki G. Zapolskiej „Ich czworo” w reżyserii R. Zawistowskiego.

*

- 23 — Pałac Sztuki — otwarcie wystawy pismen prac W. Zakrzewskiego oraz wystawy malarstwa Cz. Rzepińskiego.

*

- 24 — Teatr Rapsodyczny — premiera „Samuela Zborowskiego” J. Słowackiego.

*

- 27 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera K. H. Rostworowskiego „Judas z Kariothu” w reżyserii J. Karbowskiego.

*

- 29 — Stary Teatr — koncert i okolicznościowa akademia z okazji 10 rocznicy śmierci K. Szymanowskiego.

KWIECIEŃ 1947

- 1 — Po rezygnacji J. Andrzejewskiego prezesem Oddziału Krakowskiego ZLP został S. Otwinowski.

*

- 6 — Teatr „Komedia Muzyczna” — premiera operetki P. Abrahama „Wiktor i jej huzar”.

*

- 11 — Filharmonia — jubileuszowy koncert z okazji 50-lecia pracy artystycznej śpiewaczki J. Korolewicz-Waydowej.

*

- 15 — Akademia Górnicza — otwarcie wystawy pt. „Czechosłowacja 1938—1945”. Z tej okazji przybyła

do Krakowa delegacja literatów i dziennikarzy czechosłowackich.

*

- 17 — Wyższa Szkoła Nauk Społecznych — otwarcie wystawy pt. „Książka na ziemiach zachodnich”.

*

- 20 — Filharmonia — konkurs chórów ludowych ziemi krakowskiej. Jury pod przewodnictwem J. Małkiewicza przyznało pierwszą nagrodę chórowi „Żaby” z Chrzanowa.

*

- 23 — Stary Teatr (duża scena) — premiera sztuki W. Bodnickiego „Komediant” w reżyserii W. Hańczy.

*

- 26 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki J. Blizińskiego „Pan Damazy” w reżyserii W. Nowakowskiego.

*

- 27 — Pałac Sztuki — otwarcie wystawy zbiorowej prac K. Machiewicza, S. J. Małachowskiego (obrazu) J. Bandury, S. Dretler-Flin, L. Kosmulewskiego, B. Gardowskiej, H. Knotowej, A. Młodzianowskiego, S. Töpfera, M. Wejmana i K. Wróblewskiej (grafika).

— Muzeum Przemysłu Artystycznego — otwarcie wystawy prac typograficznych J. Bukowskiego.

MAJ 1947

- 1 — Teatr Kołobrzeskiego Pułku Piechoty wystąpił z premierą komedii M. Hennequinea „Wojna z żonami”.

*

- 4 — Filharmonia — recital H. Sztompki.

*

- 7 — Stary Teatr (mała scena) — premiera sztuki M. Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej „Dewaluacja Klary” w reżyserii W. Ziemińskiego.

*

- 13 — Wawel — koncert symfoniczny z udziałem E. Bandrowskiej-Turskiej.

*

- 18 — Teatr Kameralny TUR — poranek słowno-muzyczny pt. „Norwid i Chopin”.

CZERWIEC 1947

- 2 — Ogólnopolski zjazd rektorów i dyrektorów szkół muzycznych.

*

- 6 — Teatr Kołobrzeskiego Pułku Piechoty wystąpił z premierą widowiska pt. „W ogonku po humor”.

*

- 8 — Muzeum Przemysłu Artystycznego — otwarcie wystawy sztuki ludowej.

*

- 10 — Stary Teatr (duża scena) — premiera „Otella” W. Szekspira w reżyserii J. Karbowskiego.

*

- 11 — Prezydent miasta Krakowa powierzył B. Dąbrowskiemu stanowisko dyrektora teatrów krakowskich na sezon 1947/48.

*

- 12 — W Barbakanie wystawiono widowisko A. Polewki „Igrce w gród wałą”.

*

- 15 — Dom Szołayskich — otwarcie wystawy rzeźby średniowiecznej.

*

- 17 — Opera Krakowska — premiery opery S. Moniuszki „Straszny dwór”.

*

- 23 — Stary Teatr (duża sala) — premiera sztuki L. Chiarelliego „Twarz i maska” w reżyserii R. Niewiarowicza.

*

- 30 — Wawel — recital H. Sztompki.

LIPIEC 1947

- 1 — Teatr „Groteska” — gościnny występ Warszawskiego Teatru Kukielkowego „Baj” z widowiskiem pt. „Dwa Michały i świat cały”.

*

- 4 — Wawel — koncert Filharmonii pod dyрекcją W. Bierdiajewa.

*

- 9 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki E. Sheldona „Romans” w reżyserii R. Niewiarowicza.

*

- 27 — Pałac Sztuki — wystawa obrazów malarza bułgarskiego Christo B. Kutewa.

SIERPIEŃ 1947

- 1 — Stary Teatr — gościnny występ Łódzkiego Teatru Kameralnego z sztuką T. Williamsa „Szkłana menażeria”.

— Teatr im. J. Słowackiego — pierwszy gościnny występ baletu F. Parnella.

*

- 2 — Dom Szołayskich — otwarcie wystawy witraży z kościoła Mariackiego.

*

- 11 — Teatr Powszechny TUR — gościnne występy aktorów warszawskich i łódzkich w komedii J. Jurandota „Plecy”.

*

- 12 — Nagrody z Funduszu Kultury Narodowej na I półrocze 1947 otrzymali: muzyczną — Z. Drzewiecki, plastyczną — I. Pieńkowski, literacką — K. Wyka.

*

- 14 — Z. Jachimecki rozpoczął na łamach „Dziennika Polskiego” dyskusję na temat Opery Krakowskiej i jej trudnej sytuacji finansowej.

*

- 22 — Stary Teatr — występ artystów radzieckich — laureatów międzynarodowego konkursu śpiewaków i tancerzy w Pradze.

*

- 31 — Pałac Sztuki — otwarcie wystawy zbiorowej prac S. Dąbrowskiego, J. M. Szancera oraz wystawy rysunków dzieci.

WRZESIEŃ 1947

- 1 — Kierownikami literackimi teatrów krakowskich zostali: L. H. Morstin i S. Otwinowski.
*
- 6 — Stary Teatr (mała scena) — premiera komedii A. Fredry „Mąż i żona” z intermediami A. Polewki, w reżyserii W. Krzemińskiego.
*
- 12 — Stary Teatr — gościnne występy M. Górczyńskiej i W. Surzyńskiego w montażu S. Miłskiego „Miłość wśród wieków”.
*
- 15 — Dom Żołnierza — gościnny występ A. Fertnera w farsie muzycznej A. Monceya „Pan naczelnik to ja”.
*
- 22 — Na posiedzeniu Towarzystwa Przyjaciół Opery podjęto decyzję o dalszej działalności opery mimo jej trudnej sytuacji finansowej.
*
- 27 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki W. Szekspira „Wieczór trzech królów” w reżyserii B. Dąbrowskiego.
— Stary Teatr (duża scena) — premiera nowej wersji „Mieszczan” M. Gorkiego w reżyserii J. Karbowskiego.
— Zainaugurowano obchody 125 rocznicy urodzin C. K. Horwida. Towarzystwo Literackie im. A. Mickiewicza zorganizowało szereg imprez i odczytów. Otwarto też okolicznościową wystawę.

PAŹDZIERNIK 1947

- 3 — Filharmonia — koncert symfoniczny pod dykcją W. Bierdiajewa inaugurujący nowy sezon muzyczny.
*
- 9 — Dom Literatów — walne zebranie członków Oddziału Krakowskiego ZLP. Prezesem został S. Otwinowski.
*
- Stary Teatr (duża scena) — premiera komedii A. Cwojdzńskiego „Temperamenty” w reżyserii W. Krzemińskiego.
*
- 17 — Polskie Wydawnictwo Muzyczne wyróżniło nagrodami wybitnych wykonawców polskiej muzyki współczesnej. Nagrody otrzymali: G. Fitelberg, Kwartet Krakowski, Z. Soja, Z. Drzewiecki, E. Umińska i M. Drewniakówna.
*
- 21 — Obradowała ogólnopolska konferencja przedstawicieli związków twórczych z udziałem ministra Kultury i Sztuki S. Dybowskiego. Konferencja poświęcona była aktualnym problemom krakowskiego środowiska kulturalnego.
*

- 26 — Nowy Gmach Muzeum Narodowego — otwarcie wystawy poświęconej 800-leciu Moskwy.

— Ukazał się pierwszy numer dodatku satyrycznego „Dziennika Polskiego” pt. „Lajkonik”.

— Muzeum Narodowe — otwarcie wystawy gobelinów H. i S. Gałkowskich produkowanych w Krakowskich Zakładach Włókienniczych „Wanda”.
*

- 30 — Stary Teatr (mała scena) — premiera sztuki J. Zawieyskiego „Ocalenie Jakuba” w reżyserii R. Zawistowskiego.

LISTOPAD 1947

- 1 — Dodatek „Dziennika Polskiego” — „Dziennik Literacki” przekształcony został na czasopismo ogólnopolskie.
*
- 4 — Teatr Rapsodyczny — wieczór poezji C. K. Norwida.
*
- 6 — Stary Teatr (duża scena) — premiera komedii A. Musseta „Kaprysy Marianny” w reżyserii W. Krzemińskiego.
*
- 20 — Stary Teatr (duża scena) — prapremiera sztuki R. Brandstettera „Powrót syna marnotrawnego” w inscenizacji J. Warneckiego.
*
- 25 — Nagrody miasta Krakowa otrzymali: muzyczną — J. Maklakiewicz, plastyczną — Z. Radnicki.
*
- 28 — Obchody 40 rocznicy śmierci S. Wyspiańskiego. Złożyły się na nie: odsłonięcie tablicy pamiątkowej na domu przy pl. Mariackim, złożenie kwiatów na sarkofagu.
— Teatr im. J. Słowackiego — premiera „Kłątwy” i „Warszawianki” S. Wyspiańskiego w reżyserii B. Dąbrowskiego.
— Pałac Sztuki — otwarcie wystawy obrazów i grafiki S. Wyspiańskiego.
*
- 29 — Powstał Międzyzwiązkowy Teatr Zespołów Świeclicowych „Studio”. Działalność swą zainaugurował widowiskiem F. Bieńkowskiej i A. Kradasza „Marysine szczęście”.

GRUDZIEŃ 1947

- 14 — Pałac Sztuki — otwarcie wystawy prac malarzkich F. Pautscha zorganizowanej z okazji 70 rocznicy urodzin artysty.
*
- 22 — Rynek Główny — II po wojnie konkurs szopek krakowskich.
*
- 31 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera komedii M. Gogola „Rewizor” w reżyserii J. Warneckiego.
*

- 31 — Stary Teatr (duża scena) — premiera farsy E. Labiche'a „Słomkowy kapelusz” w opracowaniu M. Rusinka, reżyserii R. Zawistowskiego.
— Operetka Krakowska — komedia muzyczna „Żołnierz królowej Madagaskaru”.

* *
* *

STYCZEŃ 1948

- 3 — Dom Literatów — otwarcie Klubu Literackiego przy ZLP.
*
6 — Zakończył się dziesięciodniowy I Ogólnopolski Zjazd Artystyczny Nauczycielstwa.
*
7 — Teatr Powszechny TUR — uroczysty wieczór z okazji 40 rocznicy śmierci S. Wyspiańskiego.
*
9 — Filharmonia — wykonanie „Oratorium” Haydna.
*
11 — Filharmonia — koncert symfoniczny orkiestry i chóru pod dyрекcją W. Bierdiajewa. Dochód koncertu przeznaczono na cele Towarzystwa Opieki nad Oświeceniem.
*
15 — Teatr im. J. Słowackiego — obchody jubileuszu 40 lecia pracy artystycznej J. Karbowskiego, który wystąpił w roli Mecenasa w sztuce J. Szaniawskiego „Adwokat i róże”. Spektakl kontynuowano na dużej scenie Starego Teatru.
*
16 — Muzeum Przemysłu Artystycznego — rozpoczęcie cyklu odczytów o S. Wyspiańskim.
*
18 — Pałac Sztuki — otwarcie ogólnopolskiej wystawy sztuki ludowej.
*
19 — Opera Krakowska zainaugurowała cykl przedstawień operowych dla młodzieży szkół średnich.
*
20 — Operetka Krakowska — premiera „Cnotliwej Zuzanny” J. Gillberta.
*
22 — Stary Teatr (mała sala) — premiera sztuki J. Priestleya „Pan inspektor przyszedł” w reżyserii W. Ziemińskiego.
*
23 — Collegium Novum — wieczór satyry Akademickiego Klubu Literackiego.
*
25 — Klub TUR — wieczór literacki poświęcony twórczości G. Daniłowskiego.
*
26 — Aula PWSM — koncert muzyki współczesnej z prelekcją J. Andrzejewskiego.
*
31 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki A. Fredry „Dożywocie” w reżyserii W. Nowakowskiego.

LUTY 1948

- 1 — UJ — wieczór literacki pisarzy byłych więźniów obozów hitlerowskich.
*
2 — „Florianka” — recital fortepianowy T. Żmudzińskiego.
*
4 — Klub Literatów — wieczór poświęcony K. H. Rostworowskiemu zorganizowany w 10 rocznicę jego śmierci.
*
14 — Dom Plastyków — walne zebranie członków ZPAP. Prezesem został K. Winkler.
*
18 — Teatr Rapsodyczny — premiera „Eugeniusza Oniegina” A. Puszkina.
*
21 — Stary Teatr (duża scena) — premiera sztuki K. Simonowa „Harry Smith odkrywa Amerykę” w reżyserii W. Krzemińskiego.
*
22 — Pałac Sztuki — otwarcie wielkiej wystawy członków Okręgu Krakowskiego ZPAP.
*
23 — „Florianka” — koncert muzyczny z udziałem najwybitniejszych artystów. Przed koncertem K. I. Gałczyński recytował swoje wiersze.
*
29 — Klub Oficerski — otwarcie wystawy malarstwa J. Walker.

MARZEC 1948

- 5 — Filharmonia — koncert symfoniczny w ramach którego po raz pierwszy wykonana została „Kantata” na orkiestrę, chór i solo A. Malawskiego napisaną do wiersza T. Micińskiego „Wyspa Gorgon”. Dyrygował sam kompozytor.
*
6 — Muzeum Przemysłu Artystycznego — wystawa prac graficznych A. Pilińskiego.
*
11 — Seminarium Słowiańskie UJ (ul. Gołębia 20) — rozpoczęcie cyklu publicznych dyskusji organizowanych przez ZLP na temat książek szczególnie interesujących. Przedmiotem pierwszej dyskusji była powieść L. Buczkowskiego „Wertepy” z udziałem krytyków literackich, pisarzy i malarzy.
— Teatr im. J. Słowackiego — premiera komedii W. Perzyńskiego „Szczęście Frania” w reżyserii J. Warneckiego.
*
12 — Filharmonia — koncert symfoniczny z udziałem Wacława Smetacka — dyrektora orkiestry symfonicznej Filharmonii, Opery i Koncertów w Pradze.
*
21 — Muzeum Przemysłu Artystycznego — otwarcie wystawy scenografii angielskiej.
*

- 23 — Dom Literatów — nadzwyczajne walne zebranie członków ZLP. Prezesem został T. Hołuj.
— Stary Teatr (duża scena) — premiera sztuki T. Hołuja „Dom pod Oświęcimiem” w reżyserii K. Borowskiego.

*

- 27 — Dom Szołajskich — otwarcie wystawy witraży dominikańskich.

*

- 28 — Opera Krakowska — premiera „Eugeniusza grafiki czechosłowackiej.

KWIECIEŃ 1948

- 4 — Filharmonia — recital śpiewaczy I. Lewińskiej.

*

- 6 — Operetka Krakowska — premiera „Najpiękniejszej z kobiet” J. Bromme’a.

*

- 8 — Komitet Organizacyjny „Dni Krakowa” ogłosił konkurs na projekt plakatu „Dni Krakowa”.

*

- 9 — Filharmonia — koncert symfoniczny z udziałem włoskiego pianisty Giovanni del Agnola.

*

- 10 — Dom Literatów — wieczór poświęcony twórczości poety M. Niżyńskiego zorganizowany w 5 rocznicę jego śmierci.

*

- 13 — Opera Krakowska — premiera opery G. Pucciniego „Madame Butterfly” z gościnnym występem tenora jugosłowiańskiego A. Marinkovica.

*

- 15 — Stary Teatr (mała scena) — premiera „Dobrej wróżby” S. Otwinowskiego w reżyserii W. Ziembińskiego.

*

- 17 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki Lopego de Vegi „Owce źródło” w reżyserii B. Dąbrowskiego.

*

- 25 — Pałac Sztuki — otwarcie wystawy sztuki narodów Jugosławii (malarstwo i rzeźba).

— Muzeum Przemysłu Artystycznego — wieczór autorski L. Staffa zorganizowany w 50-lecie jego pracy literackiej.

*

- 28 — Pałac Sztuki — otwarcie wystawy współczesnej „Oniegina” P. Czajkowskiego.

MAJ 1948

- 8 — Ogród TPPR (ul. Batorego 14) — uroczysty wieczór artystyczny poświęcony pamięci M. Gorkiego.

*

- 9 — „Świt” — rozpoczęcie cyklu imprez artystycznych pt. „Niedzielny teatr dla świata pracy”.

*

- 10 — „Florianka” — recital fortepianowy H. Czerny-Stefańskiej.

*

- 13 — Walne zebranie Towarzystwa Przyjaciół Opery. Prezesem został E. Tor.

*

- 14 — Klub „Kuźnica” — uroczystość wręczenia L. Staffowi nagrody Penklubu.

*

- 15 — Laureatami konkursu na plakat „Dni Krakowa” zostali: J. Kaczmarek, J. Szancenbach, W. Chomicz i A. Święty.

*

- 19 — Teatr Powszechny — premiera sztuki G. Zapolskiej „Żabusia” w reżyserii D. Damińskiego.

*

- 21 — Filharmonia — koncert symfoniczny pod dykcją J. Martinona z Francji.

*

- 22 — Operetka Krakowska — premiera „Bajadery” E. Kalmana.

— Nagrodę literacką miasta Krakowa otrzymał K. Filipowicz za opowiadania pt. „Krajobraz niewzruszony”.

*

- 27 — Pałac Sztuki — otwarcie wystawy prac E. Czerwinski, S. Dawskiego, L. Dołyckiego, M. Konarskiego i L. Tyrowicza.

*

- 29 — Teatr im. J. Słowackiego — rozpoczął gościnne występy Teatr Louisa Jouvet’a z „Szkołą żon” Molière’a.

— Stary Teatr (duża scena) — premiera komedii Salacrou „Archipelag Lenoir” w reżyserii K. Zelwerowicz.

CZERWIEC 1948

- 4 — Wawel — wielki koncert symfoniczny z udziałem orkiestr Polskiego Radia i Filharmonii pod dykcją W. Beirdajewa. Solistą był pianista węgierski Imre Ungar.

*

- 6 — Dziedziniec wawelski — występ radzieckiego Zespołu Pieśni i Tańca im. Piatnickiego.

*

- 7 — Sukienice — otwarcie wystawy prac P. Michałowskiego.

*

- 9 — Filharmonia — koncert orkiestry Filharmonii z udziałem pianistki francuskiej M. de la Bru-chollerie.

— Muzeum Przemysłu Artystycznego — pierwszy zbiorowy wieczór autorski pisarzy krakowskich.

*

- 12 — Teatr Rapsodyczny — premiera „Lorda Jima” J. Conrada.

— Wawel — pierwsze plenerowe przedstawienie „Wieczoru trzech króli”.

*

- 13 — Muzeum Przemysłu Artystycznego — wieczór wierszy i satyr K. I. Gałczyńskiego.

*

15 — Filharmonia — gościnny występ Wielkiej Orkiestry Polskiego Radia pod dyрекcją G. Fitelberga.

*

16 — Muzeum Przemysłu Artystycznego — drugi wieczór prozaików i poetów Krakowa.
— Filharmonia — koncert symfoniczny z udziałem pianisty radzieckiego Emila Gilelsa.

*

20 — Filharmonia — wielki koncert pieśni i muzyki słowiańskiej w wykonaniu Krakowskiej Orkiestry i Chóru Polskiego Radia pod dyрекcją J. Gerta.

*

22 — Teatr Powszechny — premiera sztuki V. Sardou „Madame Sans-Gené” w reżyserii J. Karbowskiego.

*

23 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki L. H. Morstina „Obrona Ksantypy” w reżyserii K. Borowskiego.

*

27 — Krakowski Chór Akademicki obchodził jubileusz 60 lecia.

*

30 — Stary Teatr — prapremiera sztuki J. Wirskiego „Cement” w reżyserii R. Zawistowskiego (na małej scenie).

LIPIEC 1948

4 — Pałac Sztuki — otwarcie wystawy bieżącej artystów krakowskich oraz wystawy zbiorowej B. Bryknera oraz I. Zbigniewiczowej.

*

7 — Stary Teatr (duża scena) — premiera komedii Beaumarchais'go „Wesele Figara” w reżyserii W. Krzemińskiego.

*

13 — „Floranka” — odczyt kompozytora francuskiego Henri Barrauda o współczesnej i dawnej muzyce francuskiej.

*

23 — Teatr „Wesoła Gromadka” przekształcony został w Teatr Młodego Widza pod kierownictwem M. Biliżanki i Z. Mysłakowskiej.

*

24 — Stary Teatr (mała scena) — premiera komedii N. Cowarda „Seans” w reżyserii W. Ziemińskiego.

SIERPIEŃ 1948

7 — Operetka Krakowska — premiera „Domku trzech dziewcząt” z muzyką F. Schuberta.

*

8 — Pałac Sztuki — otwarcie wystawy arcydzieł malarstwa polskiego (prac malarzy krakowskich z końca XIX i pocz. XX w.).

*

12 — Przybył pisarz słowacki Ferdynand Gabaj.

*

16 — W Teatrze Powszechnym TUR Teatr Polski ze Szczecina rozpoczął gościnne występy z sztukami J. P. Sartre'a „Ladacznica z zasadami” i „Przy drzwiach zamkniętych”.

*

31 — Bawiła w Krakowie grupa intelektualistów francuskich (dziennikarze, poeci, pisarze, naukowcy).

— Teatr im. J. Słowackiego — pierwszy gościnny występ tancerki z Uzbekistanu Tamary Chanun i jej zespołu.

WRZESIEŃ 1948

1 — Przybyli do Krakowa pisarze radzieccy A. Fiediejew i A. Korniejczuk oraz malarz A. Gerasimow.

*

— Kierownictwo literackie teatrów krakowskich na sezon 1948/49 objęli: L. H. Morstin i Z. Leśnodorski.

*

2 — Filharmonia — koncert z udziałem radzieckiej skrzypaczki Haliny Barinowej.

*

3 — Bawił w Krakowie Ilia Erenburg.

*

4 — Ul. Skarbowa 2 — sztuką A. Grzymały-Siedleckiego „Juliusz Szyłag” w reżyserii W. Rzący rozpoczął działalność Teatr Zespołów Świetlicowych „Studio”.

*

12 — Operetka Krakowska — montaż pt. „Operetka żegna Kraków”.

*

19 — Pałac Sztuki — otwarcie II części wystawy malarstwa z przełomu XIX i XX w.

*

21 — Filharmonia — koncert pianisty radzieckiego Pawła Serebriakowa.

*

26 — Stary Teatr (duża sala) — koncert jubileuszowy z okazji 30-lecia pracy artystycznej pianisty i kompozytora A. Póltawskiego.

*

28 — Bawił w Krakowie malarz meksykański Leopoldo Mandez Lopez.

*

29 — Powstał Wojewódzki Komitet „Roku Chopinowskiego”. (K. Pasenkiewicz).

*

30 — Muzeum Przemysłu Artystycznego — wieczór literacki pt. „Kraków — Warszawie”. Dochód przeznaczono na odbudowę stolicy.

PAŹDZIERNIK 1948

1 — Dom Szołayskich — otwarcie wystawy polskiej sztuki cechowej.

*

7 — Muzeum Przemysłu Artystycznego — walne roczne zebranie członków ZLP. Prezesem został S. Flukowski.

— Stary Teatr (duża scena) — premiera tragedii J. Słowackiego „Maria Stuart” w reżyserii W. Ziemińskiego.

*

8 — Filharmonia — koncert inaugurujący nowy sezon muzyczny poświęcony twórczości K. Szymanowskiego.

*

8 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki W. Szekspira „Sen nocy letniej” w reżyserii B. Dąbrowskiego.

*

16 — Teatr Młodego Widza — gościnny występ L. Wysockiej i W. Ruszkowskiego w wieczorze piosenki i humoru.

*

17 — Filharmonia — w 99 rocznicę śmierci Chopina koncert symfoniczny z udziałem B. Hesse.

— Pałac Sztuki — otwarcie wystawy prac K. Dunikowskiego.

*

18 — Muzeum Przemysłu Artystycznego — wieczór poezji W. Majakowskiego.

*

24 — „Świt” — wielki koncert pieśni i muzyki radzieckiej w wykonaniu Krakowskiej Orkiestry i Chóru Polskiego Radia pod dyрекcją J. Gerta.

*

29 — Filharmonia — koncert z udziałem angielskiego skrzypka Ivry Gittlisa.

— Stary Teatr (mała scena) — premiera sztuki T. Łomnickiego „Noe i jego menażeria” w reżyserii R. Zawistowskiego.

LISTOPAD 1948

6 — Dom Plastyków — wieczór artystyczny poezji i muzyki radzieckiej.

*

— Stary Teatr (duża scena) — premiera „Wyspy pokoju” E. Pietrowa w reżyserii W. Krzemińskiego.

*

12 — Filharmonia — koncert z udziałem artystów czechosłowackich: dyrygenta V. Smetacka i pianistki W. Svivlikowej.

*

18 — Przyjechał na gościnne występy Teatr Lalek S. Obrazcowa z Moskwy.

*

25 — Pałac Sztuki — otwarcie wielkiej wystawy węgierskiej sztuki ludowej.

*

26 — Stary Teatr (mała scena) — premiera sztuki J. Giraudoux „Amfitrion 38” w reżyserii B. Kozłowski.

*

29 — Dom Kultury (Pałac „Pod Baranami”) — spotkanie z Wł. Broniewskim.

*

30 — Stary Teatr — koncert radzieckiego wiolonczelisty Daniela Szafrana.

GRUDZIEŃ 1948

2 — Teatr im. J. Słowackiego — wieczór baletu radzieckiego z udziałem H. Czikwaidze i A. Kuźniecowa.

*

3 — Filharmonia — Koncert z udziałem artystów bułgarskich: dyrygenta Sachy Popowa i pianistki Kati Kazandżijewy.

*

10 — Nagrodę miasta Krakowa w zakresie przemysłu artystycznego otrzymał K. Homolacs.

*

19 — Pałac Sztuki — otwarcie wystawy polskiej sztuki nowoczesnej.

*

21 — Nagrodę plastyczną miasta Krakowa otrzymał W. Weiss, a muzyczną A. Panufnik.

*

22 — Rynek Główny — doroczny konkurs szopek krakowskich.

*

29 — Teatr im. J. Słowackiego — z programem „Lakme” L. Delibesa rozpoczęli gościnne występy artyści Opery Śląskiej z Bytomia.

*

31 — Stary Teatr (duża scena) — premiera „Romansu z Wodewilu” W. Krzemińskiego (wg. „Krowoderskich zuchów” S. Turskiego) w reżyserii W. Krzemińskiego.

— Operetka Krakowska — premiera operetki R. Frimmla „Rose Marie”.

* *

*

STYCZEŃ 1949

5 — Z wieczorem arii operowych wystąpiła w Operze Krakowskiej M. Steinerowa-Strosowa — primabalerina Opery w Brnie.

*

15 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki A. Czechowa „Trzy siostry” w reżyserii B. Dąbrowskiego.

*

17 — Nagrodę miasta Krakowa w zakresie przemysłu artystycznego otrzymał W. Chomicz.

*

18 — Muzeum Przemysłu Artystycznego — otwarcie wystawy rzemiosła artystycznego narodów słowiańskich.

*

21 — Filharmonia — koncert symfoniczny z udziałem pianisty fińskiego Ralfa Bergrotha.

— Stary Teatr (mała scena) — premiera komedii W. Perzyńskiego „Lekkomyślna siostra” w reżyserii R. Zawistowskiego.

*

- 22 — UJ — L. Staff otrzymał dyplom doktora honoris causa filozofii UJ.
— Ukazał się pierwszy numer „Kolumny Młodych” tygodnika kulturalnego będącego dodatkiem „Dziennika Polskiego”.

*

- 23 — Pałac Sztuki — otwarcie wystawy malarstwa grupy „Krağ” (25 artystów) oraz wystawy „9 grafików”.

*

- 29 — Pałac „Pod Baranami” — wieczór autorski pisarzy polskich i radzieckich.

*

- 31 — Dom Plastyków — otwarcie wystawy prac E. Krchy.

LUTY 1949

- 4 — Filharmonia — koncert symfoniczny pod dyrekcją Otokara Parika z Czechosłowacji.

*

- 9 — Muzeum Przemysłu Artystycznego — na zebraniu naukowym Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa omówiono wyniki prac nad odnowieniem i konserwacją ołtarza Wita Stwosza.
— Pałac „Pod Baranami” — wieczór autorski J. Kurka.

*

- 13 — Stary Teatr — poranek satyry i humoru z udziałem A. Fertnera.

*

- 15 — Pierwszy numer „Gazety Krakowskiej”.

*

- 19 — Filharmonia — występ orkiestry symfonicznej Radia Praskiego pod dyrekcją Karla Anserla.

*

- 20 — Pałac Sztuki — otwarcie wystawy okrojowej (prac członków ZPAP Okręgu Krakowskiego).

*

- 23 — Teatr Rapsodyczny — premiera nowej wersji „Pana Tadeusza” A. Mickiewicza.

*

- 24 — WDK (Wojewódzki Dom Kultury) w Pałacu „Pod Baranami” — wieczór literacki 9 pisarzy i poetów krakowskich.

*

- 25 — Filharmonia — uroczysty koncert inaugurujący obchody „Roku Chopinowskiego” w Krakowie z udziałem B. Woytowicz i H. Sztompki.

MARZEC 1949

- 5 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera „Maskarady” J. Iwaszkiewicza połączona z jubileuszem 40-lecia pracy artystycznej K. Frycza, który sztukę reżyserował.

*

- 8 — WDK — koncert węgierskiego kwartetu smyczkowego Tatrai.

*

- 11 — Collegium Novum — pierwszy wieczór autorski z cyklu „Młodzi poeci Krakowa” z udziałem

W. Machajka i A. Włodka.

— WDK — wieczór autorski J. A. Frasika i M. Promińskiego.

*

- 12 — Teatr im. J. Słowackiego — pierwszy gościnny występ Teatru Narodowego z Bratysławy z widowiskiem „Rok na wsi”.

*

- 13 — „Florianka” — recital fortepianowy pianistki francuskiej Monique Haas.

— Pałac Sztuki — otwarcie wystawy obrazów malarstwa marynistycznych.

*

- 15 — Muzeum Przemysłu Artystycznego — otwarcie wystawy akwarelistów węgierskich.

*

- 17 — „Scala” — rozpoczęcie cyklu recitali Chopinowskich.

*

- 18 — Stary Teatr (mała scena) — premiera sztuki K. Grzybowskiej „A działa się to w zapusty” w reżyserii M. Broniewskiej.

*

- 20 — Filharmonia — koncert z udziałem angielskiego wiolonczelisty Jamesa Whiteheada.

*

- 27 — Stary Teatr — akademie inaugurująca „Rok Mickiewiczowski” w Krakowie.

— Pałac Sztuki — wystawa prac W. Jarockiego, Z. Przebindowskiego i Wł. Gruszczyńskiego.

KWIECIEŃ 1949

- 1 — Filharmonia — koncert z udziałem artystów szwajcarskich: dyrygenta J. Meylanda i pianisty P. Baumgartnera.

*

- 2 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki G. B. Shawa „Żołnierz i bohater” w reżyserii W. Krzemińskiego.

*

- 5 — Teatr „Groteska” — wieczór literacki ku czci węgierskiego poety Endre Ady’ego.

— Dom Plastyków — otwarcie wystawy malarstwa J. Muszkietowej.

*

- 8 — Filharmonia — koncert pod dyrekcją Ignacego Neumarka z Holandii.

*

- 8—9 — Uroczystości z okazji 40 rocznicy śmierci H. Modrzejewskiej.

*

- 9 — Stary Teatr (mała scena) — premiera „Odwetów” L. Kruczkowskiego w reżyserii R. Zawistowskiego.

— Teatr Muzyczny (Operetka Krakowska) — premiera operetki J. Straussa „Zemsta nietoperza”.

*

- 11 — Muzeum Przemysłu Artystycznego — otwarcie wystawy litografii J. Lewickiego.

*

14 — Pałac Sztuki — walne zgromadzenie członków TPSP. Prezesem został Fr. Walter, sekretarzem R. Scipio.

*

22 — Filharmonia — koncert symfoniczny z udziałem pianistki rumuńskiej Lidii Cristian.

*

23 — Teatr im. J. Słowackiego — pierwszy gościnny występ Moskiewskiego Teatru Dramatycznego pod dyrekcją N. Ochłópkowa z sztuką N. Wirty „Wielkie dni”.

*

24 — Pałac Sztuki — otwarcie wystawy malarstwa E. Krchy, St. Krzyształowskiego, M. Makarewicza, A. Marczyńskiego oraz wystawy pośmiertnej St. Stapińskiego.

*

29 — Filharmonia — koncert symfoniczny pod dyrekcją Kurta Rothenbuchlera ze Szwajcarii.

MAJ 1949

1 — WDK — wieczór pisarzy krakowskich.

*

4 — „Scala” — koncert Chopinowski H. Czerny-Stefańskiej.

— Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki J. Słowackiego „Mazepa” w reżyserii J. Karbowskiego połączona z jubileuszem 40 lecia pracy artystycznej W. Nowakowskiego, który wystąpił w roli Wojewody.

*

6 — Filharmonia — koncert z udziałem artystów węgierskich: skrzypka G. Garay i pianisty E. Petriego.

*

9 — WDK — uroczysty koncert Chopinowski z udziałem Z. Drzewieckiego.

*

13 — WDK — wieczór autorski członków Studium Literackiego przy ZLP.

*

14 — Aula UJ — akademie stulecia zgonu J. Słowackiego.

— Przybył pisarz z USA Erskine Caldwell.

*

28 — „Scala” — pierwszy gościnny występ czechosłowackiego Teatru Marionetek J. Skoupy z widowiskiem „Wesoła parada”.

— Stary Teatr — premiera sztuki J. Winiarskiego „Inżynier Saba” w reżyserii J. Merunowicza (na dużej scenie).

CZERWIEC 1949

10 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera widowiska „Mickiewicz” w opracowaniu S. W. Balickiego reżyserii B. Dąbrowskiego.

*

11 — Muzeum Przemysłu Artystycznego — otwarcie wystawy teatralnej.

— Teatr Muzyczny — premiera wodewilu K. Krumłowskiego „Królowa przedmieścia”.

*

15 — Wawel — recital pianisty Z. Drzewieckiego.

*

16 — Stary Teatr (mała scena) — premiera „Rozmów z Chopinem”. Wiersze J. Horodyńskiego recytowali H. Mikołajska i T. Łomnicki, a utwory Chopina grała R. Smendzianka.

— Upaństwowione zostały teatry krakowskie.

*

17 — Dziedziniec Wawelski — koncert Filharmonii z udziałem S. Wisłockiego i T. Wrońskiego.

*

18 — Barbakan — premiera nowej inscenizacji „Igrców” A. Polewki.

*

23 — Dziedziniec WDK — inscenizacja poematu P. Nerudy „Drwal” w wykonaniu zespołu WDK w reżyserii M. Jaremiński i T. Kantora.

*

25 — Biblioteka Jagiellońska — wystawa projektów na pomnik Chopina w Parku Krakowskim.

*

25—26 — Wawel — gościnne występy Opery Śląskiej z Bytomia. W programie „Verbum Nobile” S. Moniuszki i „Swantewit” P. Perkowskiego.

*

27 — ASP — wystawa prac studentów ASP.

*

28 — Stary Teatr (mała scena) — premiera komedii T. Rittnera „Głupi Jakub” w reżyserii W. Ziembińskiego.

LIPIEC 1949

1 — Przybył poeta chilijski Pablo Neruda.

*

9 — Klub „Kuznica” — otwarcie wystawy pt. „Współczesna sztuka plastyczna w Związku Radzieckim”.

*

9 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki M. Gogola „Ożenek” w reżyserii B. Dąbrowskiego.

*

13 — „Świt” — koncert symfoniczny Wielkiej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia pod dyrekcją W. Rowickiego z udziałem pianisty radzieckiego Jakuba Żaka laureata Konkursu Chopinowskiego z r. 1937.

*

19 — WDK — wieczór autorski G. Morcinka.

*

22 — Dom Literatów — otwarcie wystawy książek pt. „Pięć lat odrodzonej literatury polskiej”.

*

23 — Teatr im. J. Słowackiego — wieczór Puszkiński w układzie literackim A. Ważyka, reżyserii J. Karbowskiego.

*

25 — Przybyła grupa publicystów radzieckich.

*

- 29 — Stary Teatr (duża scena) — premiera komedii T. Kwiatkowskiego, W. Macha i S. Otwinowskiego „Traktor i dziewczyna” w reżyserii W. Krzemińskiego.

SIERPIEŃ 1949

- 3 — Teatr im. J. Słowackiego — rozpoczął występy zespół baletowy Teatru Wielkiego z Moskwy.
- 6 — „Scala” — komedia muzyczna A. Benedettiego „Szkariatne róże” z udziałem K. Szuberta.
- 31 — Zakończyła działalność Szkoła Muzyczna Ludowego Instytutu Muzycznego przy ul. Sokolskiej 3. Jej agendy przejęła Państwowa Szkoła Muzyczna przy ul. Basztowej 8.

WRZESIEŃ 1949

- 1 — Kierownikiem literackim Państwowych Teatrów Dramatycznych w Krakowie został S. W. Balicki.
- 9 — Muzeum Przemysłu Artystycznego — koncert Chopinowski z udziałem H. Czerny-Stefańskiej. Dochód z niego przeznaczono na odbudowę Warszawy.
- 12 — Filharmonia — recital Chopinowski St. Szpinalskiego.
- 13 — Teatr Młodego Widza — występ chóru studentów francuskich wyższych uczelni z Lyonu.
- 15 — WDK — uruchomiono kursy muzyczno-wokalne, plastyczne i choreograficzne.
- 27 — Do Krakowa przybyli: kompozytorzy słowaccy z Bratysławy Josef Stanislav i Andrzej Ocnas oraz kompozytor turecki z Ankary Bay Cevat Memduch Altar.

PAŹDZIERNIK 1949

- 3 — Teatr im. J. Słowackiego — akademie ku czci A. Mickiewicza i A. Puszkina.
- 5 — PWSM — koncert pianistki francuskiej Leli Gousseau.
- 6 — Przybył do Krakowa Lew Oborin — laureat pierwszego Konkursu Chopinowskiego w 1927 r.
- 11 — WDK — otwarcie wystawy pt. „Mickiewicz—Puszkini”.
- Filharmonia — recital radzieckiego pianisty Pawła Sieriebriakowa.
- 15 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki A. Fredry „Damy i huzary” w reżyserii W. Krzemińskiego.

- Pałac Sztuki — otwarcie wystawy prac A. Bunscha, W. Augustynowicz-Dąbrowskiej, K. Pochwal-
skiego i Wł. Łopuszniaka.
- Dom Plastyków — otwarcie wystawy barwnej reprodukcji malarstwa radzieckiego.

- 17 — ZLP — wieczór ku czci J. Słowackiego.

- 19 — ZLP — doroczne walne zebranie członków ZLP. Prezesem został S. Otwinowski.

- 20 — Przybyli do Krakowa na 2 dni laureaci zakoń-
czonego w Warszawie IV Międzynarodowego Kon-
kursu Chopinowskiego.

- 21 — Filharmonia — koncert z udziałem artystów
włoskich: dyrygenta Carlo Zecchi i pianistki Velti
Vait.

- 22 — Stary Teatr — duża scena — premiera sztuki
L. Kruczkowskiego „Niemcy” w reżyserii B. Dą-
browskiego.

- 23 — Stary Teatr (mała scena) — premiera sztuki
W. Kubackiego „Krzyk Jarzębiny” w reżyserii J.
Ronarda Bujańskiego.

- 28 — Filharmonia — koncert symfoniczny pod dyre-
kcją kompozytora meksykańskiego Blas Galindo.

- 29 — Muzeum Przemysłu Artystycznego — otwarcie
wystawy prac graficznych artystów ZSRR.
- Teatr Rapsodyczny — premiera sztuki J. Słowa-
ckiego „Beniowski”.

LISTOPAD 1949

- 1 — Przybył do Krakowa pisarz niemiecki Arnold
Zweig.

- 4 — Filharmonia — koncert z udziałem laureatek
IV Międzynarodowego Konkursu Chopinowskiego
Belli Dawidowicz i H. Czerny-Stefańskiej.

- 8 — Teatr Młodego Widza — wieczór autorski W.
Broniewskiego.
- Dom Plastyków — otwarcie wystawy plastyków
ZPAP z Łodzi.

- 11 — Przybyli do Krakowa: poeta białoruski Maksym
Tank oraz reżyserzy filmowi Georgij Aleksandro-
wicz i Georgij Melnik.

- 13 — Sukiennice — otwarcie wystawy graficznej pt.
„Kraków przedwczorajszy” zorganizowanej przez
Muzeum Historyczne.

- 16 — Aula UJ — wieczór autorski poetów i proza-
ików Krakowa.

18 — Teatr Młodego Widza — rozpoczął się festiwal sztuk radzieckich w wykonaniu zespołów amatorskich.

*

21 — Teatr im. J. Słowackiego — gościnny występ Zespołu Tańca Ludowego Gruzińskiej SRR.

*

27 — PWSM — występ czechosłowackiego kwartetu smyczkowego Peska.

*

30 — Nowy Gmach Muzeum Narodowego — otwarcie wystawy Chopinowskiej.

GRUDZIEŃ 1949

2 — Filharmonia — koncert symfoniczny w ramach „Dni Fryderyka Smetany” pod dyrekcją Vaclava Neumanna z Pragi.

*

8 — Stary Teatr (mała scena) — premiera sztuki G. Zapolskiej „Moralność pani Dulskiej” w reżyserii R. Niewiarowicza.

*

9 — Teatr im. J. Słowackiego — premiera sztuki K. Treniewa „Lubow Jarowaja” w reżyserii B. Dąbrowskiego.

*

13—16 — Teatr im. J. Słowackiego brał udział w Festiwalu Sztuk Rosyjskich i Radzieckich w Warsza-

wie przedstawiając „Lubow Jarowaja”, „Ożenek” i „Trzy siostry”.

*

22 — Rynek Główny — doroczny konkurs szopek krakowskich

*

22 — Na Festiwalu Sztuk Rosyjskich i Radzieckich w Warszawie nagrodę zespołową otrzymał Teatr im. J. Słowackiego za „Trzy siostry” i „Lubow Jarowaja”. Nagrody indywidualne uzyskali: H. Chaniecka, M. Ćwiklińska, M. Cebulski, B. Dąbrowski, J. Kurnakowicz, A. Stopka oraz D. Michałowska za interpretację roli Tatiany w „Eugeniuszu Onieginie” zaprezentowanym przez Teatr Rapsodyczny.

*

26 — Pałac Sztuki — otwarcie wystawy pośmiertnej prac F. Szczęsnego Kowarskiego.

*

28 — Do Krakowa przybyli z Budapesztu: malarz A. Endre Feynő oraz literaci: Sarolta Lanyj i Józef Füsi.

*

30 — Nowy Gmach Muzeum Narodowego — ostatni koncert z cyklu „Koncertów Chopinowskich” z udziałem laureatki IV Międzynarodowego Konkursu Chopinowskiego R. Smendzianki.

* *

*

